

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΥΤΤΑΡΟΤΟΞΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ

1 Δεκεμβρίου 2025

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ

- ΝΤΙΝΟΥΔΗ ΜΑΡΙΝΑ
- ΜΠΟΥΣΣΔΑ ΑΣΠΑΣΙΑ
- ΤΡΙΓΩΝΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ
- ΚΑΨΑ ΧΡΥΣΑΥΓΗ

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

- ΝΤΙΝΟΥΔΗ ΜΑΡΙΝΑ

ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

- ΣΟΦΙΑ ΚΕΣΙΔΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

- ΕΥΔΟΞΙΑ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ-ΤΡΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

- ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΙΣΑΝΙΔΟΥ

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

- ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΕΤΙΚΙΔΗΣ

Σκοπός : Η ορθή χορήγηση των κυτταροτοξικών φαρμάκων σύμφωνα με τις ιατρικές οδηγίες με στόχο την ασφάλεια του ασθενή και την αποφυγή λαθών και ανεπιθύμητων επιπλοκών.

Εισαγωγή : Τα κυτταροτοξικά φάρμακα που χρησιμοποιούνται στη θεραπεία των κακοηθών νεοπλασιών, έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Τα φάρμακα αυτά χορηγούνται από το στόμα, ενδομυϊκώς ή ενδοφλεβίως, αλλά και σπανιότερα ενδορραχιαίως ή ενδαρτηριακώς ή με έγχυση σε ορογόνους κοιλότητες. Οι ανεπιθύμητες ενέργειες τους είναι πολλές, από όλα σχεδόν τα συστήματα και όργανα του σώματος.

Νοσηλευτική Εκτίμηση : Η νοσηλευτική εκτίμηση πριν την εφαρμογή του πρωτοκόλλου θα πρέπει να εστιάζει στα εξής:

- ◆ Ιατρική οδηγία για χορήγηση του φαρμάκου
- ◆ Ιστορικό αλλεργίας του ασθενή
- ◆ Κατάλληλη διάλυση με τον σωστό διαλύτη
- ◆ Διατήρηση άσηπτων συνθηκών κατά την διάλυση και την χορήγηση
- ◆ Κατάσταση της περιφερικής φλέβας ή του port (βατότητα, ερυθρότητα, οίδημα, πόνος)
- ◆ Εμφάνιση του I.V .διαλύματος μετά την προσθήκη του φαρμάκου (αλλαγή χρώματος, ίζημα)
- ◆ Ημερομηνία λήξης και χρόνος σταθερότητας του φαρμάκου μετά την διάλυση

Νοσηλευτική Διάγνωση: Η νοσηλευτική διάγνωση περιλαμβάνει τα παρακάτω:

- ✓ Λήψη νοσηλευτικού ιστορικού.
- ✓ Εξάλειψη κινδύνου για εξαγγείωση του φαρμάκου και διάχυση του στους γύρω ιστούς
- ✓ Ελαχιστοποίηση κινδύνου για αλλεργική αντίδραση ή άλλη παρενέργεια
- ✓ Ως νοσηλευτές/τριες ογκολογίας, φροντίζουμε συχνά ασθενείς που λαμβάνουν σύνθετα θεραπευτικά σχήματα. Για αυτούς τους λόγους **πρέπει** να τηρούμε τα πρωτόκολλα και να θυμόμαστε τα 5 Σ της χορήγησης της φαρμακευτικής αγωγής:
 - Σωστός ασθενής
 - Σωστό φάρμακο
 - Σωστή δόση
 - Σωστή οδός
 - Σωστή ώρα

Πίνακας 1 Περιγραφή νοσηλευτικής διαδικασίας

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
Εξέταση ασθενούς από τον ιατρό της μονάδας και εισαγωγή	Έλεγχος εργαστηριακών εξετάσεων και κλινικής εικόνας
Είσοδος ασθενούς στην μονάδα, λήψη ζωτικών σημείων και μέτρηση σωματικού βάρους	Λήψη νοσηλευτικού ιστορικού
Παραλαβή έγγραφης και ενυπόγραφης θεραπείας	Διασφάλιση ποιότητας
Ταυτοποίηση ασθενούς και ενημέρωση του	Πρόληψη λάθους, εξασφάλιση συνεργασίας και μείωση άγχους
Διασφάλιση αγγειακής προσπέλασης (παρακέντηση Port ή περιφερικής φλέβας) βάσει νοσηλευτικού πρωτοκόλλου (παράρτημα 2)	Ασφαλής χορήγηση
Χορήγηση αντιισταμινικού, κορτιζόνης και αντιεμετικού φαρμάκου	Αποφυγή αλλεργικών αντιδράσεων
Ενυπόγραφη παρασκευή φαρμάκων στον θάλαμο νηματικής ροής	Διασφάλιση ποιότητας
Μεταφορά και παράδοση των φαρμάκων μέσα σε πλαστικούς σάκους με ειδικό κλείσιμο. Ειδική σήμανση και το όνομα του ασθενούς	Προστασία του προσωπικού, των ασθενών και των συνοδών. Διασφάλιση σωστής θεραπείας στον σωστό ασθενή
Ταυτοποίηση ασθενούς εκ νέου	Διασφάλιση σωστής θεραπείας στον σωστό ασθενή
Έναρξη χορήγησης φαρμάκων με χρήση ηλεκτρονικής αντλίας	Διασφάλιση ακριβούς χορήγησης
Ξέπλυμα των γραμμών με 100ml N/S 0,9% μετά από την χορήγηση κάθε κυτταροτοξικού φαρμάκου	Αποφυγή μίξης διαφορετικών δραστικών ουσιών
Παρακολούθηση και επίβλεψη του ασθενούς σε όλη την διάρκεια της θεραπείας	Νοσηλευτική παρακολούθηση
Ολοκλήρωση της θεραπείας και ξέπλυμα των γραμμών και του αγγείου με N/S. Το Port ηπαρινίζεται με συγκεκριμένο πρωτόκολλο(παράρτημα 2)	Διατήρηση βατότητας, αποφυγή δημιουργίας εμβόλων
Αφαίρεση βελόνας Port ή περιφερικού καθετήρα. Περιποίηση του σημείου καθετηριασμού και τοποθέτηση επιθέματος	Ολοκλήρωση θεραπείας
Απομάκρυνση, διαχωρισμός και απόρριψη των υλικών σε ειδικούς κάδους	Διαχείριση απορριμμάτων

Ενυπόγραφη ενημέρωση του φακέλου του ασθενούς με καταγραφή ημερομηνίας και φαρμάκων που χορηγήθηκαν	Νοσηλευτική τεκμηρίωση
Προγραμματισμός επόμενου ραντεβού	Οργάνωση λειτουργίας μονάδας
Οδηγίες για τους αυξητικούς παράγοντες και τις λοιπές εξετάσεις που πρέπει να γίνουν μετά την αποχώρηση τους από την μονάδα	Συνεχιζόμενη νοσηλευτική παρακολούθηση εκτός μονάδας

Παράρτημα-Έντυπα (1)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Υγείας

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ

ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ:

ΑΡ.ΜΗΤΡΩΟΥ ΑΣΘΕΝΟΥΣ:

ΚΩΔ.Ν001

ΚΛΙΝΙΚΗ/ΤΜΗΜΑ:

ΑΡ.ΘΑΛΑΜΟΥ: ΚΛΙΝΗ:

ΒΑΣΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΣΘΕΝΟΥΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΘΕΝΟΥΣ

Επώνυμο:	Όνομα:	Πατρώνυμο:
Διεύθυνση:	Τ.Κ.-Πόλη:	Τηλέφωνο:
Ημερομηνία Γέννησης: Ηλικία:	Επάγγελμα:	
Υπηκοότητα:	Ασφαλιστικός Φορέας:	Αρ. Μητρ. Ασφάλισης:
Στοιχεία πλησιέστερου ατόμου σε περίπτωση ανάγκης:	Επώνυμο:	Όνομα:
	Διεύθυνση:	Τηλέφωνο:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ημερομηνία Εισόδου:	Ώρα Εισαγωγής:		
Είδος εισαγωγής	Προγραμματισμένη: ☐	Επείγουσα: ☐	
Τρόπος Μεταφοράς	Περιπατητικός: ☐	Τροχήλατη καρέκλα: ☐	Φορείο: ☐
Συνοδεύεται	Ναι ☐	Όχι ☐	
Πληροφορίες δίνει:	Ο ασθενής: ☐	Άλλο άτομο: ☐	
Αυτοεξυπηρέτηση:	Ναι ☐	Όχι ☐	
Επικοινωνία:	Συνεργάσιμος: ☐	Επιθετικός: ☐	Απαθής: ☐

ΑΤΟΜΙΚΟ ΑΝΑΜΝΗΣΤΙΚΟ

ΑΛΛΕΡΓΙΕΣ:

Λοιμώδη Νοσήματα:

Προηγούμενη Εισαγωγή σε Νοσοκομείο - Αιτία Εισαγωγής:

ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Ημερομηνία:

Πιθανή Διάγνωση Εισόδου:

Κύρια συμπτώματα κατά την εισαγωγή:

Ζωτικά σημεία: Αρτ. Πίεση (mmHg): Σφίξεις (/min): Θερμ/σία (0C): Αναπνοές (/min):

Κορεσμός O₂:

Σωματομετρικά Στοιχεία:	Ύψος (cm):	Βάρος(kg):	
Ομιλία :	Καλή: ☐ Βράγχος: ☐ Δεν μπορεί να μιλήσει: ☐ Ομιλεί ξένη γλώσσα: ☐		
Ακοή:	Κανονική: ☐	Βαρηκοΐα: ☐	Κώφωση: ☐
Όραση:	Κανονική: ☐	Υποβοηθούμενη: ☐	Τύφλωση: ☐
Βάδιση:	Κανονική: ☐	Υποβοηθούμενη: ☐	

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

ΔΕΡΜΑ

Χρώμα :	Φυσιολογικό: ☐
	Κυανωτικό: ☐

Ικτερικό:

Ωχρο:

Εξανθήματα:

Έλκη:

Εκδορές:

Κατακλίσεις:

Παρατηρήσεις:

ΠΟΝΟΣ

Ναι Όχι

Εάν ναι, χρήση της Κλίμακας NRS:

Πως περιγράφει ο ασθενής τη βαρύτητα του πόνου;

0	1 2 3	4 5 6	7 8 9 10
Απουσία πόνου	Ήπιος πόνος	Μέτριος πόνος	Σοβαρός Πόνος

Παρατηρήσεις:

ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Χωρίς συμπτώματα:

Καρδιακός ρυθμός: Ρυθμικός: Άρρυθμος:

Υπέρταση: Ναι Όχι

Παρατηρήσεις:

ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Χωρίς συμπτώματα:

Αναπνοή: Κανονική: Εργώδης: Δύσπνοια:

Βήχας: Ναι Με απόχρεμψη:

Όχι Χωρίς απόχρεμψη:

Παρατηρήσεις:

ΠΕΠΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Χωρίς συμπτώματα:

Ναυτία: Ναι Όχι

Έμετος: Ναι Όχι

Διάταση κοιλίας: Ναι Όχι

Παχύ έντερο: Κένωση: Φυσιολογική, Δυσκοιλιότητα, Διάρροια, Μέλαινα Κένωση, Αιμμοροίδες, Διάταση κοιλίας, Κολοστομία

Παρατηρήσεις:

ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Χωρίς συμπτώματα:

Συχνουρία: Ναι Όχι

Δυσουρία: Ναι Όχι

Αιματουρία: Ναι Όχι

Ολιγουρία: Ναι Όχι

Ανουρία: Ναι Όχι

Παρατηρήσεις:

ΕΝΔΟΚΡΙΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Χωρίς συμπτώματα:

Σακχαρώδης Διαβήτης: Τύπου 1 (Μη Ινσουλινοεξαρτώμενος):
Τύπου 2 (Ινσουλινοεξαρτώμενος):

Διαταραχές θυρεοειδούς: Υπερθυρεοειδισμός: Υποθυρεοειδισμός:

Παρατηρήσεις:

ΝΕΥΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Χωρίς συμπτώματα:

Επίπεδο συνείδησης: Προσανατολισμένος (σε τόπο-χρόνο-πρόσωπα):
Σύγχυση ή λήθαργος:
Κώμα:

Κορικές Ενδείξεις οφθαλμών: Διεσταλμένες κόρες: Ανισοκορία:

Επιληπτικές κρίσεις: Ναι Όχι

Παρατηρήσεις:

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

A/A	Είδος	Δόση

Ο/Η Νοσηλεύτης/τρια

(ονοματεπώνυμο-υπογραφή)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (2)

ΜΠΟΔΟΣΑΚΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΠΤΟΛΕΜΑΙΔΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΟΓΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

**ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΣΕ ΑΣΘΕΝΗ ΜΕ
ΚΑΘΕΤΗΡΑ PORT – A CATH**

Ομάδα σύνταξης: Ντινούδη Μαρίνα RN MSc(c) Υπεύθυνη Μονάδας

: Μπούσδα Ασπασία RN Νοσηλεύτρια Μονάδας Χημειοθεραπείας

: Χριστοφορίδου Βαρβάρα RN MSc(c) Νοσηλεύτρια Λοιμώξεων

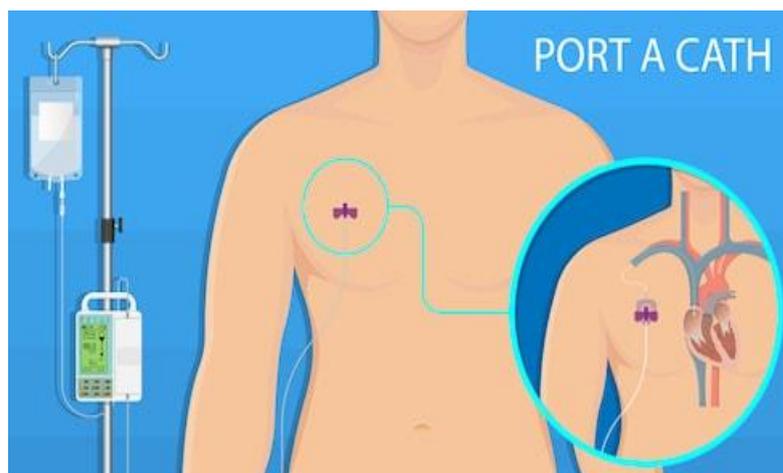
Εισαγωγή - Ορισμός

Σαν port –a cath ονομάζεται ένα εμφυτευμένο σύστημα που αποτελείται από ένα μεταλλικό θάλαμο έγχυσης (από τιτάνιο ή πλαστικό) και τον ακτινοσκιερό καθετήρα πολυουρεθάνης ή σιλικόνης, επιτρέποντας τον ακριβή έλεγχο του με μία απλή ακτινογραφία.

Ενδείξεις – Εφαρμογή

Χρησιμοποιείται σε ασθενείς που:

- Χρίζουν παρατεταμένης διάρκειας προσπέλαση για έγχυση φαρμάκων, ενδοφλέβιων υγρών, διαλυμάτων παρεντερικής διατροφής και προϊόντων αίματος.
- Χορήγηση διαλυμάτων που ερεθίζουν τις περιφερικές φλέβες.
- Έγχυση σκιαγραφιών μέσων.

shutterstock.com • 1093980770

Οδηγίες Πρόσβασης σε Port-a-Cath με σκοπό την IV Θεραπεία

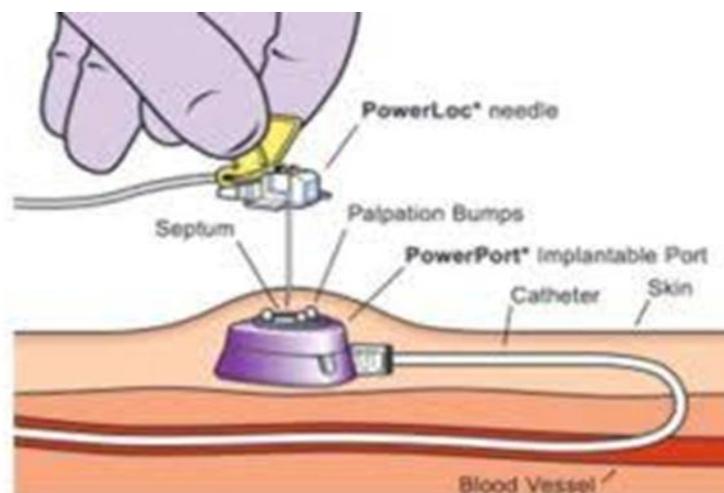
ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΥΛΙΚΟ:

- Αποστειρωμένο πεδίο
- Αποστειρωμένα γάντια
- Απλά γάντια μιας χρήσεως
- Αποστειρωμένες γάζες
- 2 σύριγγες 20ml
- Αλκοολικό διάλυμα χλωρεξιδίνης (Hebitane)
- Betadine solution
- Ειδική βελόνα port-a cath
- Σύστημα χορήγησης ορού
- 1 ασκό 250cc ή 500cc N/S 0,9%
- Αντιμικροβιακό 3-way
- Αντιμικροβιακό αποστειρωμένο επίθεμα

Περιγραφή του πρωτοκόλλου

ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ
Εκτελούμε υγιεινή χεριών Φοράμε απλά γάντια	Πρόληψη λοιμώξεων
Οργάνωση υλικού . Σε αποστειρωμένο πεδίο τοποθετούμε το υλικό μας	Προαγωγή αποτελεσματικότητας
Επιβεβαιώνουμε ταυτότητα ασθενούς	Πρόληψη λάθους
Εξηγούμε την διαδικασία και εξασφαλίζουμε πληροφορημένη σύνεση	Αύξηση συνεργασίας, μείωση άγχους
Απολυμαίνουμε την περιοχή με κυκλικές κινήσεις από μέσα προς τα έξω με αποστειρωμένες γάζες εμποτισμένες με Betadine	Μείωση πιθανότητας μόλυνσης
Απορρίπτουμε τα απλά γάντια φοράμε αποστειρωμένα και απολυμαίνουμε την περιοχή με χλωρεξιδίνη.	Μείωση πιθανότητας μόλυνσης
Εισάγουμε με σταθερές κινήσεις την ειδική κυρτή βελόνα κάθετα, ψηλαφώντας το κέντρο του port και σταθεροποιούμε με αυτοκόλλητο επίθεμα	Για την έγχυση των υγρών
Αναρροφούμε 2-3cc αίματος το οποίο απορρίπτουμε	Ελέγχουμε σωστή τοποθέτηση
Συνδέουμε με τον ασκό, ελέγχουμε την ροή	Ελέγχουμε την βατότητα και πρόληψη αερώδους εμβολής
Αφαιρούμε γάντια και απορρίπτουμε κατάλληλα	Πρόληψη μετάδοσης μικροοργανισμών
Πραγματοποιούμε υγιεινή χεριών	Πρόληψη λοιμώξεων
Ενημερώνουμε και υπογράφουμε check list	Ακριβής νοσηλευτική τεκμηρίωση

Σε περίπτωση που ο έλεγχος αποβεί αρνητικός, κάνουμε flush με φυσιολογικό ορό και αν δεν αποδώσει ενημερώνουμε τον γιατρό. Χρησιμοποιούμε πάντοτε σύριγγα 20cc για την αποφυγή κινδύνου ρήξης αγγείου ή μετακίνησης του καθετήρα

Αποσύνδεση- ηπαρινισμός

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΥΛΙΚΟ:

- Αποστειρωμένο πεδίο
- Αποστειρωμένα γάντια και απλά
- Αποστειρωμένες γάζες
- Σύριγγα των 20 cc
- Ηπαρίνη Leo κλασσική
- Διάλυμα N/S 0.9%
- Διάλυμα χλωρεξιδίνης
- Betadine solution
- Αυτοκόλλητο επίθεμα με γλυκονική χλωρεξιδίνη.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Τοποθετούμε το επίθεμα με γλυκονική χλωρεξιδίνη για κάλυψη και προστασία του σημείου φλεβοκέντησης του port και συγκράτηση των βοηθημάτων στο δέρμα. Η χρήση του οδηγεί σε σημαντική μείωση στην επίπτωση των αιματογενών λοιμώξεων από τους καθετήρες και σημαντική μείωση στον αποικισμό του δέρματος.

Το επίθεμα γέλης έχει αντιμικροβιακή και αντιμυκητιασική δράση ευρέως φάσματος. Τοποθετείται σε ογκολογικούς ασθενείς που φέρουν την βελόνα του port για χημειοθεραπείες 48h και για όσους σιτίζονται παρεντερικά από το port από 5 έως 24h.

Περιγραφή του Πρωτοκόλλου

Πραγματοποιούμε υγιεινή των χεριών	Πρόληψη λοιμώξεων
Οργανώνουμε το υλικό	Προαγωγή αποτελέσματος
Επιβεβαιώνουμε ταυτότητα ασθενή	Πρόληψη λάθους
Εξηγούμε την διαδικασία και εξασφαλίζουμε σύνεση	Αύξηση της συνεργασίας και μείωση του λάθους
Κλίνουμε το clip στην προέκταση της βελόνης	Πρόληψη εμβολής αέρα
Καθαρίζουμε την τελική σύνδεση της προέκτασης με αποστειρωμένες γάζες εμποτισμένες με διάλυμα χλωρεξιδίνης	Πρόληψη μετάδοσης μικροοργανισμών
Φοράμε αποστειρωμένα γάντια	Μείωση πιθανότητας μόλυνσης
Εφαρμόζουμε την σύριγγα και εγχέουμε το διάλυμα ηπαρίνης με φυσιολογικό ορό (1/19)	Έλεγχος θέσης καθετήρα
Αφαιρούμε την βελόνα κρατώντας με το άλλο χέρι σταθερό το τύμπανο του port	Αποφυγή ατυχήματος
Εφαρμόζουμε με διάλυμα Betadine τοπικά	Πρόληψη επιμόλυνσης
Τοποθετούμε αυτοκόλλητο επίθεμα	Προστασία τραύματος
Αφαιρούμε γάντια και απορρίπτουμε κατάλληλα	Πρόληψη μετάδοσης μικροοργανισμών
Πραγματοποιούμε υγιεινή των χεριών	Πρόληψη λοιμώξεων
Ενημερώνουμε και υπογράφουμε το check list	Ακριβής νοσηλευτική τεκμηρίωση

Αξιολόγηση παρέμβασης

Βαθμός ικανοποίησης επιθυμητών αποτελεσμάτων της φάσης σχεδιασμού

Νοσηλευτική τεκμηρίωση

Στο φύλλο νοσηλείας του ασθενή θα μπορούσαν να σημειωθούν τα παρακάτω:

- Σωστή θέση καθετήρα
- Βατότητα του αυλού του καθετήρα και χειρισμοί που χρειάστηκαν
- Κατάσταση δέρματος στην πύλη εισόδου του port
- Ανοχή και συνεργασία του ασθενή με τη διαδικασία

Check list καθετηριασμού Port- a- cath

ΕΝΤΥΠΟ ΕΛΕΓΧΟΥ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Επίσημη πληροφορημένη συναίνεση του ασθενούς		
Υγιεινή χεριών		
Εφαρμογή μέγιστων προφυλάξεων (μάσκα-γάντια)		
Προετοιμασία πεδίου-Αντισηψία δέρματος με διάλυμα χλωρεξιδίνης 2%		
Διατήρηση άσηπτης τεχνικής		
Εισαγωγή βελόνης – Έλεγχος βατότητας.		
Σταθεροποίηση		
Υγιεινή χεριών		

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ASCO guidelines <https://www.asco.org/practice-patients/guidelines>
 2. European Oncology Nursing Society 2019. EONS Safety Manifesto <https://secureservercdn.net/160.153.137.163/z2y.621.myftpupload.com/wpcontent/uploads/2020/06/EONSSafetyManifesto.pdf>
 3. European Society for Medical Oncology (ESMO). ESMO 2020 Vision. <https://www.esmo.org/content/download/68849/1233986/1/ESMO-2020-vision-brochure.pdf>
 4. National Comprehensive Cancer Network (NCCN), 2022. NCCN Guidelines for treatment by cancer site. https://www.nccn.org/guidelines/category_1
 5. Oncology Navigation Standards of Professional Practice Oncology Nursing society (ONS), <https://www.ons.org/> + <http://connect.ons.org/>
 6. Royal College of Nursing (RCN), 2022. Career and education framework for cancer nursing. RCN, London, UK.
 7. The International Society of Nurses in Cancer Care (ISNCC), <http://www.isncc.org/>
 8. Updated American Society of Clinical Oncology/Oncology Nursing Society 2016. Chemotherapy Administration Safety Standards, Including Standards for Pediatric Oncology <https://onf.ons.org/onf/44/1/2016-updated-american-societyclinical-oncologyoncology-nursing-society-chemotherapy>
 9. World Health Organization. Cancer. www.who.int/news-room/factsheets/detail/cancer. 2022.
 10. Young AM, Charalambous A, Owen RI, Njodzeka B, Oldenmenger WH, Alqudimat MR, So WKW. Essential oncology nursing care along the cancer continuum. *Lancet Oncol.* 2020 Dec;21(12):e555-e563. doi: 10.1016/S1470-2045(20)30612-4.
 11. 4η Υγειονομική Περιφέρεια Μακεδονίας και Θράκης, Νοσηλευτικά Πρωτόκολλα, 2014, Νοσηλευτική Φροντίδα ασθενή με σύστημα φλεβικής προσπέλασης Port-a- Cath, [Online]. Διαθέσιμο σε: http://www.4ype.gr/uploads/e_paper/Beltiosi/nosprot/Nosileftiki_frontida_astheni_me_sy_stima_flevikis_prospelasis_Port-a_Cath.pdf [Πρόσβαση: Οκτώβριος 2014].
 12. Ελληνική Εταιρεία Λοιμώξεων. Κατευθυντήριες οδηγίες για τη διάγνωση και την θεραπεία των λοιμώξεων από ενδοαγγειακούς καθετήρες, 2017. Πρόσβαση: <https://www.loimoxeis.gr/wp-content/uploads/2017/10/kefalaio11.pdf>
 13. Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδας <https://www.esne.gr/index.php/el/katefthyntiries-odigies>
 14. Μεσσαριτάκη Αργυρή, Ασρινάκη Ειρήνη (2017) *Οδηγίες διαχείρισης συστήματος Port – a – cath*, Πανεπιστημιακό Γενικού Νοσοκομείου Ηρακλείου
 15. Σαρόγλου Γ και Ομάδα Εργασίας (2015). *Κατευθυντήριες οδηγίες για την διάγνωση και την θεραπεία των λοιμώξεων από ενδοαγγειακούς καθετήρες*. Κατευθυντήριες Οδηγίες για τη Διάγνωση και τη Θεραπεία των Λοιμώξεων . Ελληνική Εταιρία Λοιμώξεων
 16. Guidelines for Prevention of Intravascular Catheter- Related Infections. Morbidity and Mortality Weekly Report. August 9, 2002. Vol 51, No.RR-10: 29. Centers for Disease Control and Prevention. Απόδοση στα Ελληνικά: Μαρία Τσερώνη
-